

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' חקת ח' תמוז תשע"ה

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 508

פצוצים יקרים

וידבר ה' אל משה ואל אהרן "לאמר" זאת חוקת התורה אשר צוה ה' "לאמור" (י"ט, א-ב) יש להבין מהו הצורך ב'לאמור' השני? התורה רמזה לנו שת"ת כנגד כולם, משום שזוהי צווי ה' "לאמור" כוונתו בזה שאין יוצאים ידי מצות תלמוד תורה במחשבה ועיון בעלמא כאשר קיימת אפשרות להגות את תלמודו בפה, ועוד שאין ללמוד התורה שעור דהרי שבכל תיבה ותיבה מקיים מצוה (ועיין בזה בסדר רבי יעקב עמרין (הלכות ת"ת אות יב עמוד 113)).

זאת חוקת התורה (י"ט, ב) פרש"י לפי שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל לומר מה המצוה הזאת ומה מעם יש בה לפיכך כתב בה חזקיה זכר' צריכים להבין מה הועיל רש"י בפירושו הלא השטן ואומות העולם מונין את ישראל בכל עת. אפשר לתרץ דבזה שהשטן ואומות העולם מונין את ישראל לומר מה מעם יש בה גורמים שהסתת היצר במצוה זו נעשית יותר כבדה משאר מצוות וממילא ההתגברות מצדיקה יותר עזות דקדושה, כענין קיום המצוה בלי מעם שערכה ושכרה גדולה עד מאד מדה כנגד מדה. (אמרי אלימלך)

זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר (י"ט, ב) היינו שיתרגל האדם לומר על כל דבר שכך צוה ה' ולא לתלותו במקרה רק יאמין שכך גזר השי"ת והכל לטובה. כמו שמפרש הר"מ אלשיך את הפסוק (תהלים ג) זבח לאלקים תודה, שיביא תודה להשי"ת על שבאו עליו יסורים כי יכיר כי דורון נתן לו ה', כלומר שמידת הדין (אלקים) זבח לו תודה כי ע"י כך תחזיק לו טובה.

דבר אל בני ישראל וגו' (י"ט, ב) ההוראה שמשה רבנו ידבר אל בני ישראל בדבר פרה אדומה הוא גם מחוקת התורה כך שבקיום המצוה מקיימים גם ההוראה לשמוע דברו של משה כי הוא חלק מהחוקה.

(רבי ישראל איסר שפירא)

זאת התורה אדם כי ימות באהל (י"ט, יד) נאמר בקהלת (י"ב, ה) כי הולך האדם אל בית עולמו. להורות נתן כי האדם בעוה"ז אינו אלא אורח החי בדירת עראי. ובזה שכתוב כי הולך האדם אל בית עולמו הוא הולך אל הבית הקבוע שנבנה מתורתו וממעשיו הטובים.

זאת התורה אדם כי ימות באהל (י"ט, יד) כתב הרמב"ם (הל' ת"ת פרק א' ה') כל איש מישראל חייב בת"ת בין עני בין עשיר בין שלם בגופו בין בעל יסורין בין בחור בין שהיה זקן גדול שתשש כוחו. מכאן שאף עני ובעל יסורין חייב לפנות לבו ודעתו ללמוד התורה מתוך צלילות הדעת עד כמה שאפשר כל עוד שאינו אנוס ממש. בזה שונה מצות למוד התורה משאר מצוות.

יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל לכן לא תביאו את הקהל הזה אל הארץ אשר נתתי להם (כ', יב) בא וראה מה כחו של אדם אחד גם כרגע אחד. אדם הראשון חטא חטא אחד וברגע אחד כל העולם משתנה, אברהם אבינו עם כל מעשיו הכבירים להפצת אמונת ה' בעולם. רק בגלל אמירת במה אדע כי אירשנה נגזר על בניו גלות קשה. כזו היא המדה גם להיפך לענין הטבה איך שאדם אחד בשעה אחת יכול לחולל מהפכה ברוחניות כפי רחוינו מורשת הדורות בכל פארה והדרה.

וישלח מלאך ויוציאנו ממצרים (כ', טז) עיין בפרש"י דמפרש שמלאך הכוונה למשה מכאן שהנביאים קרואים מלאכים. תימה כיצד משה הענין מכל האדם קורא לעצמו מלאך. אלא שלפעמים כדי שדבריו יתקבלו צריך לפרסם עצמו בתוארים הכי חשובים שיש לו, וכן לעניינינו משה בקש להטיל אימה על מלך אדום לפיכך התפאר לפניו כי הוא המלאך אשר שלחו ה' להוציא את ישראל ממצרים הרי שפרסום זה לא פגה בעונה של משה.

וראה אותו וחי (כ"א, ה) התפלה במצבים אלו רצויה לפני השי"ת בזמן שמשליכים צער עצמם מנגד לממרי, ומסתכלים כלפי מעלה לשפוך תחינתם על גודל צער גלות השכינה של מעלה. אשר גרמו מחמת העוון, אז היו מתרפאין.

(נפש החיים)

המשק שיחת אל"ר ר' אשר זיע"א פרשת תצא - פארט האבא לזאס ע"י א.א.

האדם יחיה את המציאות שלו בכל רגע ורגע ולא יצא ממנה אף נשימה אחת, וכל נשימה ופעולה שהוא עושה זו הסיבה ולא הוא, אז הוא חי ממש עם הרבש"ע - זה א-לי ואנוהו. כמו שהיה ביציאת מצרים.

ביציאת מצרים ראתה שפחה על הים ואמרו כולם זה א-לי. אין הכוונה שהשפחה ראתה, וכי שפחה ראתה. הפירוש הוא שבני ישראל היו בכזו בחינה של שפלות, שהיו בעיני עצמם כלום ("גארנישט") כמו שהשפחה היא כלום, לכן ראו. כאשר בני ישראל עמדו על הים באותה נשימה הם היו בבחינת שפחה, מכיון שהם יצאו אז ממצרים והיו שקועים במ"ט שערי טומאה, והם לא יכלו לטעות שיש להם איזה חלק ביציאת מצרים. והיות שהם היו אז בתוך מ"ט שערי טומאה וראו שבכל זאת הם גאולים, מזה הבינו מי הוא הגואל. וזה גרם שראתה שפחה על הים, כי באותה נשימה הם חיו עם הבחינה של הגאולה. זו היא הגאולה. כך היה ביציאת מצרים וכך יהיה כאשר אנו ניגאל, נעמוד בכזו סכנה - מי שיוזכר לחיות את זה - ואיך אנו עומדים? זוהי הגאולה. שכאשר האדם נשאר במציאות שלו שהוא לא יכול להגאל, אם כן מזה שהוא גאול הוא חי ממש עם הגואל. ולכן ראתה שפחה על הים, מפני שהיו בכזו בחינה שאין להם שום אחיזה, נמצא שהכל זה רק הוא, וזוהי האחיזה של הקדושה שכולם ראו ואמרו זה א-לי ואנוהו.

אמנם הסיבה הזו היא רק לנשימה אחת, כי באם הסיבה תהיה יותר מרגע אחד היא תתהפך למציאות, ואם זו מציאות הוא לא חי בסיבות ולא בפחיתות שלו, ואז זה כפירה בעיקר. ולכן הסיבה היא רק לנשימה אחת, התעיף עיניך בו - ואיננו. כי הסיבה של הרבש"ע היא רק בשעה שהיא נמצאת. הייתי צריך ללכת למקוה, הייתי צריך ללכת הביתה, באותו רגע נתהוותה סיבה. וברגע שאחריו האדם חוזר וחי במציאות. כי באם לא, בהכרח הוא יגיד לבסוף בחנני ונסני. אם הוא לא חוזר למציאות שלו "כי פשעי אני אדע וחטאתי נגדי תמיד" הוא יגיע לכפירה, כי אם יש בו בעצמו מעלה הוא עושה מעצמו אלוה. דוד המלך אמר הרגתי את יצרי ולבי חלל בקרבי, הוא הגיע לומר בחנני ה' ונסני צרפה כליותי. לכן האדם מוכרח לחיות תמיד בהכרה זו: כי פשעי אני אדע וחטאתי נגדי תמיד, שתמיד הוא חוטא ופושע, וכל הזמן במציאות של פגמים. וזה שבכל זאת הוא עושה פעולה והוא חי, זה מסיבת כל הסיבות, הוא אחד ואין שני. זהו ענין משיח. וכשיחיו בצורה כזו יזכה לשמוע את קולו של משיח, את קול השופר, תחית המתים, ובית שלישי. בלי זה זה לא ילך.

האדם מוכרח לחיות את המציאות הפחותה שלו בכל רגע, ואסור לו לצאת מהמציאות שלו כל ימי חייו בכדי שלא יהיה כופר בעיקר. ועד יום מותו יחכה לו בתשובה להנטותו לתחיה. וכאשר כך יהיה, כאשר

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

508 א

חוקיד. אבל עד אז מי חי ככה? המכאובים של עכשיו כל כך חזקים שאף אחד לא חי בכזו מציאות שהמציאות עצמה היא סיבת כל הסיבות ועילת כל העילות. זו תהיה הגאולה העתידה. כי הגאולה היא כאשר האדם חי את המציאות שלו שהוא תוהו ובוהו, וממילא אז הוא לא תוהו ובוהו, כי הוא חי עם אמונה פשוטה, עם התוהו ובוהו של ששת ימי בראשית שהוא אמונה פשוטה.

אי אפשר לחיות במציאות הבורא אלא אם כן האדם מעצמו הוא סיבה של הקב"ה. כאשר הוא נשאר לגמרי ערום, תוהו ובוהו, אז הוא חי בכל נשימה עם הסיבה. אך כל עוד יש בו משהו הוא לא חי עם הרבש"ע. לכן הוא מוכרח לחיות כל הזמן עם המציאות שלו, וממילא כל נשימה זה הרבש"ע, כי אני בעצמי אין לי חיות, אני לא יכול להתקיים, ואם כן מה שיש לי חיות זה הוא. ואז הוא לא מראה זה א-לי, רק האדם בעצמו הוא בחינת מציאות הבורא, המציאות שלו שהוא כולו תוהו ובוהו זה גופא מציאות הבורא. כי מכיון שהוא אין לו כח הנשימה, מה שהוא נושם זה מהרבש"ע, ועל כן כל הנשמה תהלל י-ה. אך כל עוד שלא יחיה בהרגשה כזו כך לא יוכל להגיע לכך שהמציאות היא הסיבה.

וכשנחיה כך, הנה עכשיו (פורים) הוא הזמן שהיו לישראל ניסים, וכמו שאז הוא גאל אותנו כך הוא יגאל אותנו עכשיו, ולא יבושו ולא יכלמו לנצח כל החוסים בד.

רק שבגאולת מצרים היה בבחינת ראה, שראו והראו באצבע - זה א-לי, ובגאולה הזו לא יהיה כלום. יהיה דומיה, תוהו ובוהו. מרוב החסרונות יגיע העולם להכרה שהוא כולו תוהו ובוהו, וכשיגיע לכזה תוהו ובוהו שכבר לא תהיה לו כל אחיזה אז יגיעו לתוהו ובוהו של ששת ימי בראשית, יתחילו לחיות עם "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ והארץ היתה תוהו ובוהו", ויחיו עם התוהו ובוהו של ששת ימי בראשית. ואז לא יגידו זה א-לי, לא יראו זה קלי, רק כל אחד מבשרי אחזה אלוקה. לא יהיה אז בחינה של "זה א-לי", בהגאולה העתידה נאמר "הוא ישמיענו ברחמיו שנית לעיני כל חי", וילעיני כל חי אין זה יזה קלי. כל אחד בתוך עצמו יחיה זה קלי ואנווהו, לא שהוא יגיד יזה קלי, הוא יחיה בסיבה. וכך אנו צריכים לחיות עכשיו.

רק שעכשיו, כל עוד האדם לא הגיע לתכלית השפלות, הוא לא יכול לחיות בסיבות, והוא מוכרח לחיות את המציאות שלו. באם לא הוא יבוא לגדלות, מחמת שמאבד את המציאות שלו ויהיה כפירה בעיקר. לכן הוא מוכרח לחיות תמיד במציאות שלו. אכן המציאות הזו היא גופא הסיבה. כי איך הוא חי בכזו מציאות, ואיך הוא מתקיים, בעל כרחך שגם שם ידך תנחני. ואז מבשרי אחזה אלוקה, מן הטומאה הזו אני רואה שיש סיבה. זו תהיה הגאולה, שיגיעו לתכלית השפלות, והמציאות שלו היא גופא הסיבה. כמו שנאמר טוב לי כי עוניתי למען אלמד

עשה לך שרף ושים אותו על נס והיה כל הנשוך וראה אותו וחי (כ"א, ח') חז"ל (ראש-השנה, פ"ג מ"ח) מצינים וכי נחש ממית או נחש מחיה? אלא בזמן שישאל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים היו מתרפאין וכו'. וצ"ב מאחר שכל העיקר הוא ההסתכלות וההשתעבדות כלפי מעלה מפני מה צוה השי"ת לעשות גם את מעשה ההבטה אל הנחש? אלא כך הוא רצונו של מקום שדוקא על ידי מעשה מלמטה תחול ישועתו כי זה כל מגמת בריאת העולם בעה"ז שיעשה את מצוות אלקיו ובאמצעותם יחול השפע האלקי המיוחד לכל מעשה ומעשה.

על כן יאמרו המושלים בואו חשבון (כ"א, כ"ז) איתא בגמ' (בבא-בטרא, עה) המושלים אלו המושלים ביצרים בואו ונחשב חשבוננו של עולם הפסד מצוה נגד שכרה. הדגש בואו ונחשוב חשבוננו של "עולם" שלא שייך לקבוע מהלכו של עולם נקודתית לפי האירועים העכשוויים כי אז אינו יכול להראות ולהוכיח את צדקת הצדיק ורשעת הרשע. אך כאשר עושים חשבוננו של עולם כלומר המאורעות שבעולם אז נמצא אשר אין לפנינו לא עולה ולא שכחה...

על כן יאמרו המושלים בואו חשבון (כ"א, כ"ז) בואו ונחשב חשבוננו של עולם (גמרא) לכאורה הל"ל צאו ותחשבו חשבוננו של עולם, הלשון נחשוב מלמדנו שחשבון הנפש האמיתי הוא הבקורת העצמי גם כאשר מדבר עם הזולת. וכן מובא במסילת ישרים בהקדמה שלו שהסכים לחבר החבור כדי ללמד לעצמו ולהזכיר אחרים וכו'.

ויאמר ה' אל משה אל תירא אותו (כ"א, ל"ד) פרש"י שהיה משה ירא להלחם שמא תעמוד לו זכותו של אברהם שנאמר ויבא הפליט הוא עוג שפלט מן הרפאים. והנה בפרשת לך לך על הפסוק ויבא הפליט מסביר רש"י שהיה מתכוין שיהרג אברהם וישא את שרה. הלא הדברים ק"ו ומה הפליט שכונתו היתה לישא את שרה בכל זאת חשש משה שמא תעמוד לו זכותו של אברהם. על אחת כמה וכמה שתהא זכותו של מצוה אחת של אחד מישראל הנעשה בשלמות הכוונה שתהא חשובה מאד.

(רבי יוסף זונדל סלנט)

את כל אשר עשה ישראל לאמרי (כ"ב, ב') בספרי תלמידי הבעש"ט הק' הנה "אמרי" ר"ת אילי מואב יאחזמו רעד. הרעד של מואב היה מחמת התאחדותם של ישראל שקבלו מיעקב אבינו ואני נתתי לך שכם אחד (בראשית מ"ה) ע"ש הפסוק (צפני ג') לעבדו שכם אחד, וע"י התאחדותם של עם ישראל אין כל אומה ולשון יכולים להם.

את כל אשר עשה ישראל לאמרי (כ"ב, ב') בספרי תלמידי בעש"ט הק' הנה "אמרי" ר"ת אילי מואב יאחזמו רעד ראה מה שעשה ישראל סבא לאמרי ע"י כחה של תפלה. וכמ"ש אשר לקחתי מיד האמרי בחרבי ובקשתי (פרשת ויחי) ואומר הת"א שם בצלותי ובבעותי. וזה היה פחדו של בלק שע"י התפלה ישראל ינצחו תמיד את שונאיהם והוא שכתוב את כל אשר עשה ישראל לאמרי.

ועתה הנני הולך לעמי לכה איעצך את אשר יעשה העם הוזה לעמך באחרית הימים (כ"ד, י"ד) לשון איעצך קשה לפרשו ונ"ל דהנה בחסדי השי"ת אי אפשר להכרית שם ישראל ח"ו, וכאשר יענו אותו כן ירבה וכן יפרוץ, לכן התחכמו להכניס בחוק המצרי היתר התחתנות עם ישראל ועל ידי זה יתמוגו ולא יזכר שם ישראל עוד ח"ו. עצה זו ותחבולה זו פועלת עד היום נוראות לכה"פ אצל המוקצין שבכם אך הן עם לבדד ישכון.

י"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים
 02 - 5829688 פקס: 02 - 5325477
 ת.ד. 5080 ירושלים 91050

